

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Commissie onderwijs, cultuur en wetenschap
I.J.M. Michon-Derksen, voorzitter
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Per mail:

Onderwerp
Commissiedebat Passend onderwijs,
30 maart 2022

Datum
23 maart 2022
Ons kenmerk
2022/0019/JG/ARS/LR

Geachte voorzitter en leden van de vaste commissie voor Onderwijs Cultuur en Wetenschap,

Uw commissie bespreekt op 30 maart 2022 tijdens het commissiedebat Passend onderwijs onder andere de voortgangsrapportage verbeteraanpak passend onderwijs 2021. Onderdeel van deze verbeteraanpak is de ontwikkeling van een routekaart naar inclusiever onderwijs. Het College voor de Rechten van de Mens (College) is de onafhankelijk toezichthouder op de uitvoering van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (VN-verdrag handicap) in Nederland. In het licht van deze rol heeft het College in 2020 een verdiepend advies geschreven over het recht op onderwijs in het VN-verdrag handicap.

Het College adviseert de regering om een overkoepelend beleidskader te ontwikkelen met een visie en bijbehorend stappenplan en tijdschema over hoe de regering een inclusief onderwijssysteem in Nederland wil realiseren. Het College juicht de ontwikkeling van een routekaart naar inclusiever onderwijs dan ook toe, maar er zijn ook aandachtspunten. Met het oog hierop wil het College uw commissie graag het volgende meegeven voor het debat over Passend onderwijs.

Randvoorwaarden voor de realisatie van het recht op onderwijs voor mensen met een beperking

Het recht op onderwijs in het VN-verdrag handicap vereist een andere manier van kijken. Het is noodzakelijk dat de leerling of student en diens mogelijkheden om zich te ontwikkelen en ontplooien centraal staan.

Vervolgens wordt gekeken wat nodig is om dat te faciliteren. Het College beveelt dan ook aan om dit perspectief bij het ontwikkelen van wetgeving en beleid als uitgangspunt te nemen. In het bijzonder belicht het College een aantal belangrijke elementen van het recht op onderwijs in het VN-verdrag handicap.

Allereerst is het niet toegestaan leerlingen enkel op grond van hun beperking te weigeren op school. Daarnaast volgt uit het VN-verdrag handicap en de Wet gelijke behandeling handicap en chronische ziekte dat een school doeltreffende aanpassingen moet verrichten als een leerling daar om vraagt en deze aanpassing geen onevenredige belasting vormt voor de school. Of dit het geval is zal per situatie onderzocht moeten worden. Ten tweede is toegankelijkheid een belangrijke voorwaarde voor het realiseren van een inclusief onderwijsstelsel. Dit betreft niet alleen de fysieke toegankelijkheid, maar alle aspecten van het onderwijs. Dus bijvoorbeeld ook toegankelijk lesmateriaal. Ten derde is noodzakelijk dat er ondersteuning aanwezig is. Dan gaat het om ondersteuning voor de leerling, maar ook ondersteuning voor de docenten zodat zij les kunnen geven in een inclusieve leeromgeving. Om dit te realiseren is goede samenwerking tussen onderwijs en zorg, en het opbouwen en delen van expertise, zoals de expertise die nu in het speciaal onderwijs is belegd, nodig.

Het College beveelt aan om bij het ontwikkelen van de routekaart naar inclusiever onderwijs nadrukkelijk aandacht te besteden aan de randvoorwaarden die volgen uit artikel 24 VN-verdrag handicap.

Maak inzichtelijk hoe de routekaart zich verhoudt tot het VN-verdrag handicap

Het College heeft geadviseerd om bij de ontwikkeling van wetgeving en beleid die betrekking hebben op mensen met een beperking een zichtbare beoordeling uit te voeren in het licht van het VN-verdrag handicap. Op deze manier kan inzichtelijk worden gemaakt dat en hoe een voorstel bijdraagt aan de uitvoering van het VN-verdrag handicap in Nederland en welke keuzes en overwegingen daarbij zijn gemaakt.

De routekaart naar inclusiever onderwijs zal een belangrijke rol spelen in het verder realiseren van het recht op onderwijs voor mensen met een beperking. Daarom acht het College het van belang dat de regering inzichtelijk maakt hoe de routekaart bijdraagt aan het verder realiseren van het recht op onderwijs voor mensen met een beperking. Het College heeft de handreiking 'Wetgeving en het VN-verdrag handicap' ontwikkeld. Deze handreiking biedt handvatten om een dergelijke beoordeling uit te voeren en bevat een specifieke checklist met betrekking tot onderwijs.

Suggestie voor een vraag aan de minister: is de minister bereid de routekaart naar inclusiever onderwijs zichtbaar te beoordelen in het licht van het VN-verdrag handicap?

Participatie van mensen met een beperking en hun organisaties

Het VN-verdrag handicap bevat de verplichting om nauw overleg te plegen met mensen met een beperking en hun (vertegenwoordigende) organisaties en hen actief te betrekken bij zaken die op hen betrekking hebben. Het gaat dan om daadwerkelijke en betekenisvolle participatie, van de ontwerpfase tot en met de implementatiefase. De maatregelen uit de verbeteraanpak Passend onderwijs en de ontwikkeling van de routekaart naar inclusiever onderwijs zijn bij uitstek zaken die betrekking hebben op mensen met een beperking. Het is dan ook noodzakelijk dat zij worden betrokken bij het ontwikkelen en uitvoeren van deze maatregelen. Het College heeft een toolkit ontwikkelt met tips over de manier waarop invulling kan worden gegeven aan deze verplichting.

Suggestie voor een vraag aan de minister: op welke wijze worden mensen met een beperking en hun (representatieve) organisaties betrokken bij de maatregelen uit de verbeteraanpak Passend onderwijs en de ontwikkeling en implementatie van de routekaart naar inclusiever onderwijs?

Voor nadere vragen of een toelichting kunt u contact laten opnemen met Anne-Rose Stolk, beleidsadviseur, via a.stolk@mensenrechten.nl of (030) 888 38 88.

Met vriendelijke groet,

Drs. Jacobine D.C. Geel
Voorzitter

Bijlagen:

- Het recht op onderwijs volgens het VN-verdrag handicap
- Handreiking 'Wetgeving en het VN-verdrag handicap'
- [Toolkit](#) participatie op centraal niveau